

10 septembrie, ora 18.00

Generozitate prin muzică

27 august - 24 septembrie 2023
festivalenescu.ro

Program

SERIA ORCHESTRELOR ROMÂNEȘTI

Teatrul Odeon, Sala Majestic

ANSAMBLUL MUSICA RICERCATA

CORUL DE CAMERĂ PRELUDIU

GABRIEL BEBEȘULEA dirijor

ANDREI STĂNCULESCU dirijorul corului

LAWRENCE BROWNLEE tenor / Almarico, *Duce al Transilvaniei*

RODICA VICA soprană / Elisena, *Prințesă a Bulgariei*

MIHAIL DOGOTARI bariton / Oswaldo

Transilvania (Bel)cantans

Partea I: Uverturi, arii și duete de Gioachino Rossini și Gaetano Donizetti

Rossini Uvertura operei *La pietra del paragone*

Rossini Aria Fiorillei, *Non si dà follia maggiore*, din opera *Turcul în Italia*

Rossini Aria lui Taddeo, *Ho un gran peso sulla testa*, din opera *Italianca în Alger*

Rossini Aria lui Uberto, *O fiamma soave*, din opera *Doamna lacului*

Rossini Uvertura operei *Ciro în Babilonia*

Donizetti Aria lui Ranuccio, *Ecco un pugnol*, din opera *La zingara*

Donizetti Aria Lucreziei, *Era desso il figlio mio*, din opera *Lucrezia Borgia* (versiunea Napoli 1838)

Rossini Aria Contelui Almaviva, *Cessa di più resistere*, din opera *Bărbierul din Sevilla*

Pauză (15 minute)

Partea a II-a: **Fioravanti** Fragmente din opera *La foresta d'Hermanstad* (1812; premieră modernă)

Uvertura

Duetul Elisena-Oswaldo, *T'avvanza... e taci*

Aria lui Oswaldo, *Và... sulle altrui rovine*

Duettino, *Storc torna li dentro*

Cavatina lui Almarico, *Quanto grato al cor mi scende*

Duetul Almarico-Oswaldo, *Eppur non son felice*

Cavatina Elisenei, *Se voi mi circondate*

Final, *Inni di gioia*

Gioachino Rossini (1792-1868) și Gaetano Donizetti (1797-1848), maeștrii ai stilului belcanto (alături de mai tânărul Bellini) au avut o existență creatoare relativ scurtă. Rossini a renunțat deliberat să mai compună, cu câteva excepții, după vârsta de 37 de ani (deși a trăit 76!), iar Donizetti a continuat până la 47 din cei 50 de ani ai vieții sale, rămânând astfel, vreme de un deceniu, singurul belcantist important, căci Bellini murise deja înainte de a împlini 34 de ani. Și Rossini și Donizetti au fost extrem de prolifici, mai ales ca creatori de operă, ajungând la 4-5 premiere pe an. Dominante în lucrările lor erau spontaneitatea, melodicitatea seducătoare și pregnantă, vocalitatea sub toate aspectele, de la expresivitatea sentimentelor redată la valorificarea frumuseții în sine a glasului uman și a posibilităților lui tehnice: susținerea frazelor lungi, flexibile, nuanțate, într-un perfect legato al sunetelor (prin omogenitatea emisiei), spectaculozitatea acutelor și a pasajelor de virtuositate (în care excela Rossini), orchestra rămânând – în afara momentelor ei de sine stătătoare – mai degrabă un suport armonic și un complezent acompaniator al vocilor. În plus, Rossini era un adevărat campion al auto-citării, practică în epocă inclusiv de către Donizetti, de nimeni însă cu asemenea... perseverență. Exemple în acest sens sunt atât prima piesă din program cât și cea care încheie partea I. Astfel, uvertura la melodramma giocoso *La pietra del paragone* / Piatra de încercare, compusă în 1812 pentru teatrul La Scala din Milano (unde a obținut un enorm succes), a devenit peste doar câteva luni și uvertura la opera seria *Tancredi*.

Program

Cât despre aria „Cessa di più resistere / Încetează să mai rezisti” – adresată de Conte Alaviva lui Don Bartolo, tutore și pretendent la mâna Rosinei rămas cu buza umflată la finalul operei *Bărbierul din Sevilla* (Roma, 1816) – arie rar cântată în spectacole datorită virtuozității excesive, Rossini a refolosit-o parțial în *Cenușăreasa*, operă prezentată tot la Roma, în anul următor. (Să reamintim și faptul că uvertura *Bărbierului*... era deja la a treia întrebuințare, în mai puțin de trei ani.)

Respectând de-acum ordinea din program, după uvertura care-l deschide urmează trei arii rossiniene. „Non si dà follia maggiore / Nu există nebunie mai mare” ... (decât o unică iubire) exprimă părerea frivolei Fiorilla cu puțin timp înainte de a pune ochii pe un exotic musafir tocmai sosit, cel care dă și titlul operei, *Turcul în Italia*. Altă opera buffa, *Italianca în Alger*, compusă în anul anterior (1813), îi adusese pe Isabella și Taddeo la curtea beii Mustafa care, râvnind la favorurile ei, va câștiga întâi bunăvoința lui, oferindu-i o funcție greu de refuzat. „Ho un gran peso sulla testa” mărturisește bietul Taddeo, simțind... că-i crapă capul. Uberto din opera *Doamna lacului* (1819) după W. Scott este Regele James V al Scoției (Giacomo), care avea obiceiul să-și colinde incognito regatul. Cavatina sa „O fiamma soave” dă glas înflăcăării pentru frumoasa Elena, întâlnită într-o asemenea peregrinare. Trecerea spre ariile donizettiene o face o uvertură tipic rossiniană, în formă de sonată fără dezvoltare. Ea prefațează opera *Ciro în Babilonia* compusă în 1812, asemenea primei lucrări din program.

Opera semiseria *La zingara / Țiganca*, creată de Donizetti în 1822, ne poartă în Spania, la castelul lui Don Ranuccio. Invidios pe un prieten din motive ierarhice, el pune la cale uciderea acestuia cu un pumnal. Personajul titular îi va dejuca planul, dar aria „Ecco un pugnale” surprinde momentul instigării la crimă. Drama tragică *Lucrezia Borgia*, inspirată de piesa omonimă a lui V. Hugo, îmblânzește figura legendară infamă a eroinei titulare prin sentimentul iubirii materne. „Era desso il figlio mio” este aria ei finală prin care deplânge moartea celui ce, neștiind că îi este fiu, o disprețuise, revoltându-se de altfel împotriva întregii familii Borgia.

Valentino Fioravanti (1764-1837), cunoscut nouă doar prin opera buffa *Le cantatrici villane / Cântărețele țărănci*, a compus de fapt zeci de opere apreciate la vremea lor, unele fiind capabile, poate, să trezească și azi un anumit interes. Așa s-a întâmplat cu *La foresta d'Hermanstad*, găsită de dirijorul Gabriel Bebeșelea – conform spuselor sale – într-o bibliotecă din Neapole, orașul unde a fost compusă și reprezentată prima oară în 1812. Textul acestei melodrame comico-eroice (cum au definit-o autorii) îi aparține lui Andrea Leone Tottola, cel ce a semnat, între multe altele, și libreturile pentru *Doamna lacului* de Rossini sau *Țiganca* de Donizetti, prezente prin arii în prima parte a programului. Libretistul s-a inspirat din piesa franceză *Pădurea din Hermanstad* sau falsa nevastă de Louis-Charles Caigniez, tradusă, adaptată, reprezentată pe întreg teritoriul Imperiului Habsburgic în primele decenii ale secolului al XIX-lea, inclusiv în orașe din Transilvania în frunte cu capitala ei de atunci, Hermannstadt – Sibiu de azi, locul de desfășurare a acțiunii.

Aflând că Elisena, fiica regelui Bulgariei e foarte atrăgătoare în toate privințele, Almarico, ducele al Transilvaniei o ia de soție prin procură. Dar Oswaldo, cel însărcinat să i-o aducă, o sechestrează într-un castel părăginit din mijlocul pădurii (duet Elisena – Oswaldo, aria lui Oswaldo) și o înlocuiește cu sora lui, al cărei portret i-l prezentase anterior ducelui ca fiind al Elisenei. Cei doi valahi puși de el să o ucidă pe adevărata prințesă îi cruță însă viața (duettino). Deși încântat inițial de falsa nevastă (cavatina lui Almarico), ducele devine curând dezamăgit de purtarea ei care nu era pe măsura înfățișării (duet Almarico – Oswaldo). Câteva coincidențe fericite vor duce la demascarea complotului și însăși prințesa ostracizată îi va oferi lui Almarico dovada zdrobitoare a identității ei (cavatina Elisenei), totul încheindu-se cu un imn de bucurie.

Ansamblu

Musica Ricercata este un colectiv artistic internațional conceput de Gabriel Bebeșelea, care, de la început, a asigurat conducerea artistică și tehnică a ansamblului, adunând muzicieni din întreaga Europă și creând programe muzicale diverse și captivante, care se întind de la epoca barocă, până la cea modernă, având în prim plan interpretarea muzicii vechi. Musica Ricercata explorează diferite lumi sonore, folosind instrumente vechi - flaute din lemn, oboaie baroce, corzi de maț, teorbe - precum și instrumente moderne, în funcție de program, și interpretând fiecare repertoriu în modul potrivit, de la Jean-Baptiste Lully sau Ludwig van Beethoven, până la compozitori contemporani.

©Zsófia Pályi

Gabriel Bebeșelea este cunoscut pentru dedicarea sa cercetării și redescoperirii muzicii, și acest lucru este foarte vizibil în conceptele de concert propuse, care explorează unele din piesele muzicale neglijate ale istoriei. De fapt, numele ansamblului înseamnă "Muzică cercetată" și a fost împrumutat de la un set de unsprezece piese pentru pian de György Ligeti - *Musica Ricercata* - ca un omagiu adus compozitorului născut în Transilvania. Începând cu 2019 Musica Ricercata leagă un parteneriat strâns cu European Union Youth Orchestra și concertază în săli importante precum Ateneul Român sau Müpa Budapest. Ansamblul Musica Ricercata a stat la baza fondării în 2019 a Festivalului Musica Ricercata, desfășurat în fiecare vară la Sibiu. Prin concepte inovatoare, Musica Ricercata demonstrează în timp real, în fața publicului, sincronismul muzical dintre Transilvania și Europa Centrală și de Vest, fiecare ediție având la bază o amplă cercetare.

Repertoriul **Corului de cameră „Preludiu”** este vast, cuprinzând peste 300 de lucrări de muzică preclasică, clasică și romantică, colinde de Crăciun și cântece religioase, muzică românească și cântece din muzica popoarelor, lucrări din literatura contemporană, lucrări vocal-simfonice.

În cei 50 de ani de activitate Corul de camera Preludiu – Voicu Enachescu, a realizat peste 350 de înregistrări radio și TV, un disc „Electrecord” și trei discuri de Colinde și cântece de Crăciun, Muzică bizantină în cultura românească, Maeștri ai artei corale românești.

De la apariția sa, formația a prezentat mai mult de 2.500 de concerte pe marile scene din România și din străinătate, în cursul celor peste 90 de turnee efectuate în 30 de țări din Europa, America și Asia, fiind laureată la mai multe festivaluri internaționale (Pardubice, Nitra, Barcelona, Celje). Corul de cameră „Preludiu” și dirijorul Voicu Enăchescu au primit, cu ocazia ediției a XIII-a a Festivalului Internațional „George Enescu” (1995), „Premiul pentru excepționalul program prezentat”, distincție acordată de Uniunea Interpretilor, Coregrafilor și Criticilor Muzicali din România.

Dirijor

Gabriel Bebeșelea este Dirijor Principal al Filarmonicii "George Enescu" din București și Director Artistic al ansamblului și al Festivalului Musica Ricercata. În afara țării, Gabriel Bebeșelea este invitat al unor orchestre de renume precum Royal Philharmonic Orchestra Londra, Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin (alături de care a înregistrat în premieră mondială pe CD oratoriul "Strigoii" și "Pastorale - Fantaisie pour petit orchestre" de George Enescu), Konzerthausorchester Berlin, Barcelona Symphony Orchestra, Orchestra Simfonică din Castilla și León, Orchestre National du Capitole de Toulouse, Orchestre Philharmonique de Marseille, Singapore Symphony Orchestra, PKF-Prague Philharmonia și Tonkünstler-Orchester. Gabriel Bebeșelea este cunoscut pentru dedicarea sa cercetării și redescoperirii muzicii și este responsabil pentru descoperirea mai multor capodopere muzicale uitate sau neglijate. În 2017, pentru a aduce la lumină o astfel de muzică, a înființat ansamblul de muzică veche și nouă Musica Ricercata, iar în 2019 a înființat Festivalul Musica Ricercata, în orașul său natal, Sibiu. Gabriel Bebeșelea dirijează în săli de concert importante precum Concertgebouw Amsterdam, Musikverein din Viena, Konzerthaus din Berlin, Elbphilharmonie Hamburg, Cadogan Hall din Londra, Palace of Arts din Budapesta, Auditorium Parco della Musica din Roma și L'Auditori din Barcelona. Printre soliștii cu care Bebeșelea colaborează se numără Ray Chen, Sarah Chang, Sayaka Shoji, Leticia Moreno, Alexandru Tomescu, François Leleux, Sir Stephen Hough, Alexander Melnikov, Simon Trpčeski, Robert Levin, Lucas și Arthur Jussen, Alexandra Dariescu, Daniel Ciobanu și Ruxandra Donose.

©Ionut Macri

Dirijor de Cor

Născut la 8 decembrie 1995, în Râmnicu Vâlcea, **Andrei Stănculescu** are o bogată experiență dirijorală, realizând o serie de performanțe muzicale, dintre care se remarcă activitatea sa în calitate de dirijor al Corului de Cameră „Preludiu - Voicu Enăchescu”, dirijor invitat al orchestrelor naționale de tineret: Orchestra Română de Tineret și Orchestra Junior, dirijor și fondator al Corului Rubato și, de asemenea, dirijor invitat al filarmonicilor și teatrelor din țară, printre care Filarmonica de Stat Sibiu, Filarmonica Brașov, Filarmonica “Ion Dumitrescu” Rm. Vâlcea, Filarmonica Pitești și Filarmonica din Bacău, Operele Naționale din Iași și Cluj. Actualmente, dirijorul Andrei Stănculescu este doctorand al Universității Naționale de Muzică din București, la clasa prof. univ. dr. Dan Buciu. Cu studii muzicale realizate în România și Elveția și cu participări la cursuri de măiestrie în România, Franța, Italia și Elveția, Andrei Stănculescu este

muzicianul care, mereu preocupat de adevăratele intenții ale compozitorilor și de adevărul muzical, distinge, descurcă și redă muzicienilor din fața acestuia problemele dificile ale unei partituri, mergând până la cele mai mici amănunte și cele mai fine trăsături imaginate de creatori. Acesta a colaborat și a studiat de-a lungul timpului cu personalități precum Cristian Mandeal, Cristian Măcelaru, David Crescenzi, Tiberiu Soare, Voicu Enăchescu, Gabriel Popescu, Leo Warynski, Michalis Economou sau Francois Xavier-Roth. Din anul 2018, este dirijorul Corului Catedralei Sf. Iosif din București. Acesta a avut onoarea de a dirija slujba papală, cu ocazia vizitei Sanctității Sale, Papa Francisc, în România, primind decorația Crucea Arhiepiscopală.

Pe 8 Decembrie 2021 și-a făcut debutul pe scena Ateneului Român, alături de Orchestra Română de Tineret și Corul de Cameră „Preludiu - Voicu Enăchescu”, devenind astfel unul dintre cei mai tineri dirijori care au pășit pe această scenă.

Captivând publicul și criticii din întreaga lume, **Lawrence Brownlee** a fost aclamat ca fiind „o stea internațională în repertoriul de operă bel canto” (The New York Times), „una dintre cele mai importante vedete de bel canto din lume” (The Guardian) și „unul dintre cei mai solicitați cântăreți de operă din lume în prezent” (NPR). Militează pentru activism și diversitate în industrie. Lawrence Brownlee este un invitat obișnuit al celor mai importante teatre de operă din lume, inclusiv Opera Metropolitan, Teatro alla Scala, Opera Regală Covent Garden, Opera de Stat Bavareză, Opera de Stat Unter den Linden, Opera Germană din Berlin, Opera Națională din Paris, Gran Teatre del Liceu, Teatro Real, Opera din Zürich și Opera de Stat din Viena. Recent, a apărut în rolul Rodrigo în *Plateé* (Opera Națională din Paris), Otello de Rossini (Opera Philadelphia), Ory în *Le Comte Ory* (Opera Lirică din Chicago). Printre proiectele sale de viitor se numără Tamino în *Die Zauberflöte* la Opera Metropolitan.

Rodica Vică este solist invitat al multor opere și filarmonici atât din România, cât și din străinătate, fiind considerată una dintre cele mai interesante voci ale generației sale. Soprana debutează pe scena Operei bucureștene în 2010, interpretând roluri principale în operele *Flautul fermecat* (Regina Noptii) și *Don Giovanni* (Donna Anna) de W. A. Mozart, Rita de G. Donizetti, Rosina din *Bărbierul din Sevilla* de G. Rossini, Alcina de G. Fr. Haendel. Rodica Vică este câștigatoarea a numeroase premii la concursuri naționale și internaționale: Premiul I la Concursul Internațional de muzică barocă „La Stravaganza” Cluj- Napoca, Premiul II la Concursul Radiodifuziunii Române „Drumul spre celebritate”, Premiul pentru cea mai Buna Interpretare Muzicală în cadrul Trofeului „Ion Dacian” pentru Tineri Interpreți ș.a. Activitatea artistică actuală a sopranei Rodica Vică include premiera mondială a oratoriului *Strigoii* de George Enescu alături de Rundfunk Sinfonieorchester Berlin la Konzerthaus Berlin sub conducerea muzicală a lui Gabriel Bebeșelea, Gala OTP Bank la Sala Bela Bartók Műpa Budapesta, Canto Barocco la Teatro La Fenice, Gloria de Antonio Vivaldi

©V. Ario-Balasa

alături de Accademia Bizantina condusă de Ottavio Dantone în deschiderea Festivalului Baroc Varazdin, La Lumiere Comique la Festivalul de Muzică Veche de la Budapesta și BaRockIN' Transylvania cu orchestra Musica Ricercata, *Matthäus Passion* de J.S. Bach sub conducerea dirijorală a lui Cristian Măcelaru la Ateneul Român, *Poemes pour mi* de Olivier Messiaen alături de Filarmonica Transylvania sub conducerea dirijorului Cristian Mandeal, concert în cadrul Lunii Oedipe la Londra, serată inclusă în evenimentele premergătoare premierei operei enesciene la Royal Opera House Covent Garden. De asemenea, angajamentele acestei perioade includ debutul în Violetta Valery din *La Traviata* de Giuseppe Verdi, debutul în rolul Fiorilla din opera *Il Turco in Italia* de Gioachino Rossini, un turneu internațional inovator dedicat genialității componistice enesciene, participarea la Festivalul internațional George Enescu, participarea în opera barocă „Indiile galante” în regia lui Andrei Șerban ș.a. Discografia Rodicăi Vică include două CD-uri, primul produs de casa de discuri Capriccio cu înregistrarea în premieră a oratoriului *Strigoii* de George Enescu (The Ghosts) și al doilea, Stars in the Sky, lansat la sfârșitul anului 2018 la Musikverein Vienna - un proiect multicultural și unic în lume care cuprinde o colecție de cântece de leagăn din întreaga lume, alături de celebra țiteristă Barbara Laister-Ebner, solista Concertului de Anul Nou de la Viena din 2018.

Mihail Dogotari a absolvit Universitatea Națională de Muzică din București, România (2005-2011), și-a continuat studiile masterale la aceeași instituție, participând în paralel și la masterclass-uri europene susținute de Luciana Serra, Tiziana Fabbricini, Federica Falasconi, William Matteuzzi, Stefano De Luca, Alfonso Antoniozzi și Massimo Lambertini. Și-a început cariera alături de Orchestra și Corul Universității Naționale de Muzică București unde a interpretat Aeneas în *Dido și Aeneas* de Purcell, Figaro din „Il barbiere di Siviglia” de Rossini (2009). A interpretat nenumărate roluri solistice din opere, cum ar fi l'Uomo Sakili din „Lupus in Fabula” de Sargenti, Alessio din „La Sonnambula” de Bellini, Mercutio din „Romeo et Juliette” de Gounod, Alidoro din „La Cenerentola” de Rossini la „Teatro Donizetti di Bergamo”, „Teatro di Varese”, „Teatro Auditorium di Trento”, „l'Auditorium S. Antonio di Morbegno”, „Teatro dell'Aquila di Fermo”, „Teatro Alighieri di Ravenna”, „Teatro Cagnoni di Vigevano”, „Teatro della Societa' di Lecco”, „Teatrul Ariston

di Mantova”, „Teatrul Ponchielli di Cremona”, „Teatrul Comunale di Bolzano”, „Teatrul Fraschini di Pavia”, „Teatrul Ariosto Reggio di Emilia”, „Teatrul Grande di Brescia”, „Milano Teatrul Arcimboldi”, „Teatrul Sociale di Como”.(2010-2011); Gaspar din „Rita” de Donizetti la Studioul Experimental de Operă „Ludovic Spiess” din România (2010), Baronul Douphol din „La Traviata” de Verdi la „Teatro Ventidio Basso di Ascoli Piceno” (2011), Dandini din opera „La Cenerentola” de Rossini la „Festivalul de Operă”, Sibiu (2017), Schaunard din „La Boheme” de Puccini la Festivalul Internațional „MARIA BIEȘU”, Chișinău (2018), Conte Almaviva din „Le nozze di Figaro” la „Teatrul Național de Operă și Balet”, Chișinău (2018). În perioada 2012-2017 ocupă funcția de solist la Opera de Stat din Viena. Pe această prestigioasă scenă a interpretat roluri, precum Dancairo din „Carmen” de Bizet, Marullo din „Rigoletto” de Verdi, Haly din „L'italiana în Algeri” de Rossini, Cristiano din „Un ballo in maschera” de Verdi, Bretigny din „Manon” de Massenet, Aronte din Armide de Lully. Pe scena Teatrului Național de Operă și Balet din Chișinău a debutat în rolurile Belcore din „L'elisir d'amore” de Donizetti (2019) și Alfio din „Cavalleria rusticana” de Mascagni (2022). Începând cu anul 2022 devine angajat la Opera Națională Română din Timișoara unde își îmbogățește repertoriul cu rolurile Dr. Falke din opereta „Liliacul” de Strauss și Conte Homonay din opereta „Voievodul țiganilor” de Strauss. Mihail Dogotari este laureatul mai multor concursuri internaționale, precum „61 Concorso per giovani cantanti lirici d'Europa”, (Como, Italia, 2010, Mențiune specială), Concursul și Festivalul Național de Lied Românesc (Brașov, România, 2009, premiul I), Concursul Internațional de Canto Maeștri de Artă Lirică „MAGDA IANCULESCU” (București, România, 2009, premiul III), Concursul Național „Mihail Jora” (București, România, 2008, premiul I).